

[opis]

Bezpieczeństwo informacyjne. Nowe wyzwania, to uaktualniona wersja publikacji z 2012 roku. Książka skierowana jest do wszystkich specjalistów zajmujących się, z racji wykonywanego zawodu, bezpieczeństwem informacyjnym, a także studentów takich specjalności jak: bezpieczeństwo komputerów, bezpieczeństwo sieci i systemów, czy inżynieria bezpieczeństwa oraz studiujących na kierunkach takich jak: bezpieczeństwo narodowe czy bezpieczeństwo wewnętrzne. Publikację można czytać, w zależności od potrzeb, wybranymi rozdziałami – każdy z nich stanowi zamkniętą całość, zakończoną spisem cytowanej lub pomocnej literatury. Czytelnik, po zakończonej lekturze, otrzyma spójną wiedzę na temat bezpieczeństwa informacyjnego.

[spis]

Wstęp 9

1. Wprowadzenie do ochrony informacji 15

1.1. Prywatność, anonimowość, poufność, ... 19

1.2. Zagrożenia, podatności, zabezpieczenia, incydenty 22

1.2.1. Zagrożenia 22

1.2.2. Podatności 29

1.2.2.1. Security Content Automation Protocol (SCAP) 32

1.2.2.2. Cykl życia podatności oprogramowania 36

1.2.3. Zabezpieczenia 41

1.2.4. Incydenty i zarządzanie incydentami 50

1.2.4.1. Obsługa incydentów – podstawowe wytyczne norm i standardów 52

1.2.4.2. Zgłoszenie incyduentu 55

1.2.4.3. Zasoby do obsługi incyduentu 60

1.3. Elementy projektowania systemu bezpieczeństwa informacyjnego 64

1.3.1. Cykl życia systemu 65

1.3.2. Zarządzanie przedsięwzięciem projektowania i budowy systemu bezpieczeństwa informacyjnego 69

1.3.3. Etap analizy w cyklu rozwojowym systemu bezpieczeństwa informacyjnego 70

1.3.4. Etap projektowania w cyklu rozwojowym systemu bezpieczeństwa informacyjnego 72

1.3.5. Dokumentowanie prac projektowych 76

1.3.6. Dobre praktyki w projektowaniu wiarygodnych systemów 77

Literatura 82

2. Modele ochrony informacji 84

- 2.1. Organizacja dostępu do informacji 85
- 2.2. Sterowanie dostępem do informacji 95
- 2.3. Model Grahama–Denninga 99
- 2.4. Model Bella–LaPaduli 102
- 2.5. Model Biby 110
- 2.6. Model Brewera–Nasha (chiński mur) 115
- 2.7. Model Clarka–Wilsona 118
- 2.8. Model Harrisona–Ruzzo–Ullmana (HRU) 121
  - 2.8.1. Uogólnienie modelu HRU – model TAM 125
- 2.9. Podstawowe Twierdzenie Bezpieczeństwa 126
  - 2.9.1. Konkretyzacja BST 133
- 2.10. Podsumowanie 134
- Literatura 136

3. Zarządzanie ryzykiem 138

- 3.1. Charakterystyka procesu zarządzania ryzykiem 141
- 3.2. Przegląd norm i standardów z zakresu zarządzania ryzykiem 145
  - 3.2.1. Norma PN-ISO/IEC 27005:2010 145
  - 3.2.2. Standardy FIPS/NIST 147
  - 3.2.3. ISO 31000 – rodzina norm dotyczących zarządzania ryzykiem 148
  - 3.2.4. Rekomendacja D 150
- 3.3. Analiza ryzyka – identyfikacja zakresu, środowiska, zagrożeń i podatności 152
  - 3.3.1. Identyfikacja zakresu i środowiska analizy ryzyka 152
  - 3.3.2. Identyfikacja zagrożeń i podatności 159
- 3.4. Analiza ryzyka – szacowanie ryzyka 160
  - 3.4.1. Oszacowanie ryzyka – metoda ilościowa 163
  - 3.4.2. Oszacowanie ryzyka – metoda jakościowa 169
  - 3.4.3. Burza mózgów – identyfikacje zagrożeń i podatności 189
  - 3.4.4. Szacowanie ryzyka według normy PN-ISO/IEC-27005 194

3.4.5. Szacowanie ryzyka według organizacji Microsoft® 199

3.4.6. Szacowanie ryzyka – analiza bezpieczeństwa dla systemów sterowania 201

3.5. Zmniejszanie wartości ryzyka 204

3.5.1. Kontrolowanie ryzyka przez stosowanie zabezpieczeń 206

3.6. Akceptacja ryzyka szacunkowego 210

3.6.1. Ryzyko akceptowalne i koszty postępowania z ryzykiem 212

3.7. Administrowanie ryzykiem 215

Literatura 222

4. Dokumentowanie systemu ochrony informacji 224

4.1. Polityka bezpieczeństwa 225

4.2. Plan, instrukcje i procedury bezpieczeństwa informacyjnego 234

4.3. Dokumentowanie przedsięwzięć zapewniania ciągłości działania organizacji 239

4.3.1. Plan zapewniania ciągłości działania – nazewnictwo i struktura 241

4.3.2. Przygotowanie planu zapewniania ciągłości działania 243

4.3.3. Plany kryzysowe a plany zapewniania ciągłości działania 248

4.3.4. Wytyczne z norm i standardów do konstrukcji planów zapewniania ciągłości działania 250

4.4. Przedsięwzięcia techniczne w zapewnianiu informacyjnej ciągłości działania 262

4.4.1. Kopie bezpieczeństwa 266

4.4.2. Kopie bezpieczeństwa – infrastruktura i organizacja 269

4.4.3. Zdalna kopia bezpieczeństwa 272

4.4.4. Zapasowe ośrodki przetwarzania danych 275

4.5. Przykłady struktury dokumentu *Plan zapewniania ciągłości działania* 279

4.5.1. Wariant 1 279

4.5.2. Wariant 2 282

4.5.3. Wariant 3 284

Literatura 289

5. Badanie i ocena stanu ochrony informacji 290

5.1. Diagnostyka techniczna 293

- 5.2. Testowanie jako element diagnostyki technicznej 295
- 5.3. Testy penetracyjne jako szczególny przypadek testowania 300
- 5.4. Audyt jako szczególny przypadek badania jakości systemu ochrony informacji 302
- 5.5. Metodyka LP–A 311
- Literatura 316

6. Standardy i normy bezpieczeństwa informacyjnego 318

- 1. 6.1. Standardy i normy wspierające projektowanie i wytwarzanie bezpiecznych produktów oraz systemów 320
  - 6.1.1. Common Criteria i norma ISO/IEC 15408 320
  - 6.1.2. Publikacje specjalne NIST serii 800 331
  - 6.1.3. CIS Critical Security Controls 332
- 6.2. Standardy i normy wspierające zarządzanie bezpieczeństwem informacji 335
  - 6.2.1. COBITTM – dobre praktyki w zakresie ładu informatycznego 335
  - 6.2.2. Zarządzanie bezpieczeństwem informacji – standard BS 7799 i normy serii ISO/IEC 2700x 340
    - 6.2.2.1. Przegląd zawartości normy ISO/IEC 27002:2013 342
    - 6.2.2.2. Przegląd zawartości normy ISO/IEC 27001:2013 342
- 6.3. Inne normy i standardy wspomagające ocenę oraz zarządzanie bezpieczeństwem informacyjnym 347
  - 6.3.1. Norma ISO/IEC 21827 i SSE-CMM® – System Security Engineering Capability Maturity Model 347
  - 6.3.2. ITIL – IT Infrastructure Library 349
- Literatura 353

7. Polityka informowania – oddziaływanie przekazem informacji 354

- 7.1. Bezpieczeństwo informacyjne w dokumentach rangi państwowej 354
- 7.2. Komunikacja strategiczna 358
- 7.3. Definicje Komunikacji strategicznej 360
- 7.4. Charakterystyka Komunikacji strategicznej 362
- 7.5. Główne kontrowersje dotyczące Komunikacji strategicznej 365
- 7.6. Relacje Komunikacji strategicznej 369
  - 7.6.1. Relacje Komunikacji strategicznej z operacjami informacyjnymi i psychologicznymi 370
  - 7.6.2. Relacje Komunikacji strategicznej z dyplomacją publiczną 371

7.6.3. Relacje Komunikacji strategicznej z działalnością prasowo-informacyjną 372

7.7. Strategia Komunikacyjna – uwagi ogólne 373

Literatura 376

Załącznik. Metodyka LP–A przeprowadzania audytu z zakresu bezpieczeństwa teleinformatycznego 378

Wykaz używanych terminów i symboli graficznych 378

Wstęp 380

Z1. Skład Zespołu audytowego, kwalifikacje jego członków i zakresy kompetencji 383

Z2. Wyposażenie narzędziowe Zespołu audytowego 386

Z.2.1. Kwestionariusze ankietowe 386

Z.2.2. Szablony edycyjne dokumentów 387

Z.2.3. Skanery bezpieczeństwa 387

Z.2.4. Skanery konfiguracji 388

Z.2.5. Skanery inwentaryzacyjne 388

Z.2.6. Zestawy narzędzi do badań technicznych 389

Z3. Procesy audytowe 390

Z4. Specyfikacja dokumentów audytowych 396

Z.4.1. Tabele IPO 396

Z.4.2. Specyfikacja zbiorcza dokumentów 404

Z5. Diagramy przepływu danych 408

Z6. Rzetelne praktyki 415

Z.6.1. Rzetelne praktyki stosowane na ścieżce formalnej 415

Z.6.2. Rzetelne praktyki stosowane na ścieżce technicznej 416

Podsumowanie 417

